22. AASTAKÄIGU 3. NR

TABULA RASA

MÄRTS 2020

MIINA HÄRMA GÜMNAASIUMI KOOLILEHT

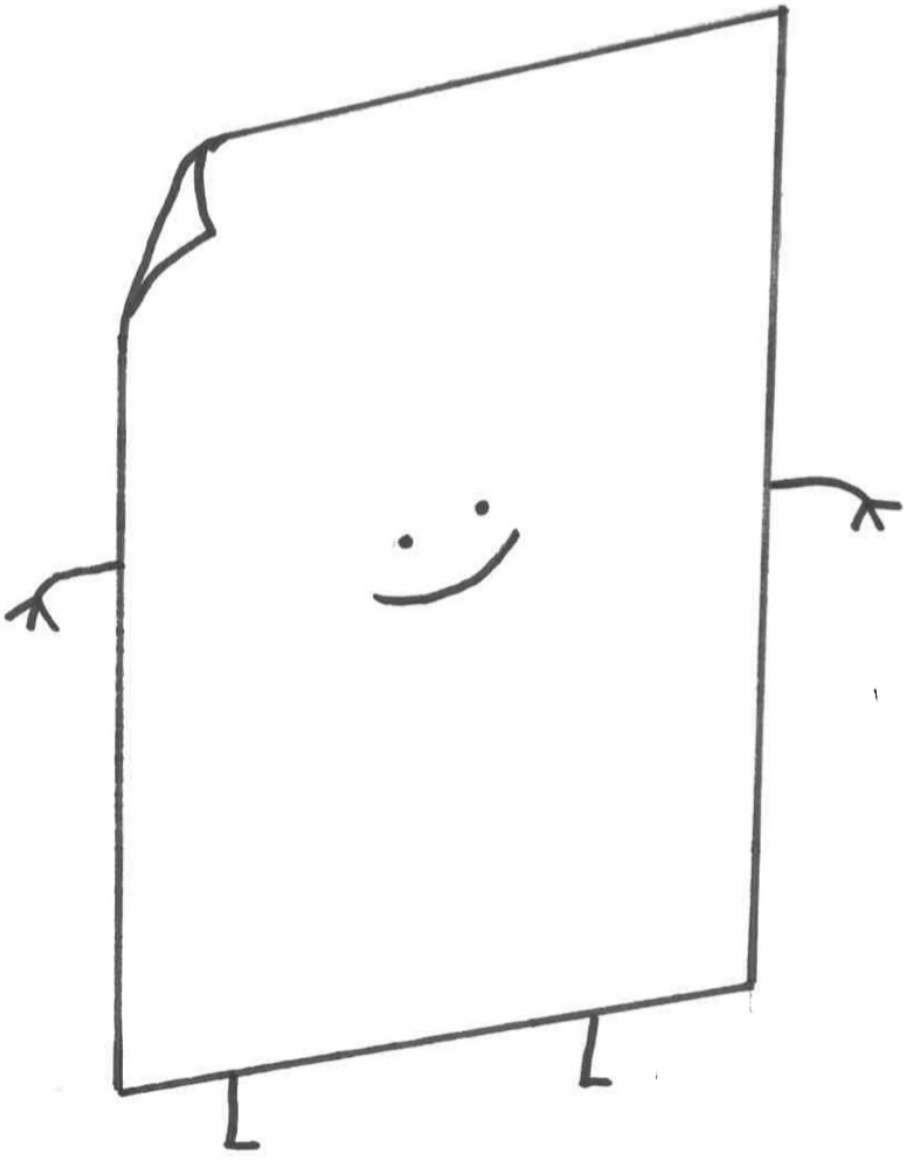

Peatoimetaja rubriik

Hea lehelugeja!

Tartu rahu 100. aastapäevaga veebruaris lõppes mitu aastat väldanud ning igati õnnestunud EV100 programm. Lugematud kontserdid, pidustused, raamatud ja filmid moodustasid ühtse terviku ning rääkisid Eesti iseseisvuse loo, tuletades meelde möödanikku ja seades sihte tulevikuks. Välja antud raamatud pakuvad lugemisvara veel aastaid, ajaloosarjad on leidnud koha huviliste südameis ning nii pidudest kui tõsistest hetkedest jäävad osalistele helged mälestused. Võime uhked olla, sest meie, meie vanemad ja vanavanemad on loonud tugeva aluse uueks aastasajaks.

Lisaks kodumaale hoolib härmakas mõistagi ka oma koolist. Paljud on üritanud lahti mõtestada Härma vaimu olemust, ent pole veel teada, et kellelgi see õnnestunud oleks. Olemas on ta aga kahtlemata. Selle numbri ilmumise eel küsisime härmakatelt, mis on nende jaoks Härma vaim. Vastused võib laias laastus jagada kaheks. Osad nägid Härma vaimus mingisugust olendit, kes koolis ringi uitab, teised pidasid kooli vaimuks hoopis ühiseid tegevusi ning jagatud emotsioone. Minu jaoks on Härma vaim paljude pisiasjade summa, alustades juba ammu pähekulunud "Meie lipu" monoloogist ja lõpetades enne inglise keele tundi kolmanda korruse ümara laua ümber tekkivate aruteludega. Igal juhul on Härma vaim seotud koolimaja ja siinsete inimestega.

Kui sellekordset Tabula Rasat loed, mõtle, mis on Sinu jaoks Härma vaim ja kuidas Sina seda edasi kannad. Üks võimalus selleks on valida üheksandas klassis gümnaasiumiks Härma. Siinkohal ei ürita ma teha propagandat, endale õige kooli valib igaüks ise. Minu ning üle poolte mu lennukaaslaste jaoks osutus selleks Härma ning olen otsusest vaid rõõmu tundnud.

Head saabuvat kevadet!

Liisa Oks

TOIMETUSE KOOSSEIS

TOIMETAJA
Liisa Oks

TOIMETAJAD JA ILLUSTRAATORID
Maria Grünberg (10.a), Maare Karmen Oras (10.a), Mia Pakkanen (10.b), Raili Randmäe (10.b), Maarja Kask (10.b), Ita Lillo (10.c), Jana Sirli Suur (10.c), Hugo Cheetham (12DP), Ilanit Stern (9.e)

KEELETOIMETAJA
Õpetaja Reet Volmer

KÜLJENDAS
Liisa Oks

KAANEPILT
Tommi Arula (5.b)

ARVIIVIST

MHG superstaariks sai 10. klassis õppiv Andrei Zevakin.
märts 2012

„Kui 80-ndatel kestsid katsed kolm päeva, siis nüüd toimuvad vaid kahetunnised õppepäevad."
Annika Arrak esimese klassi katsetest
märts 2017

Fotonäitus „Tujud”

Anete Maremäe
12DP

Alates 3. märtsist on kooli esimese korruse tiivas (klasside 111-113 ees koridoris) üleval 12DP õpilase Anete Maremäe fotonäitus „Tujud”.

Näitus erineb tavalisest fotonäitusest teostuse poolest ning pakub vaatajale midagi teistsugust. See väljendub kõige paremini tööde sõltuvuses ilmast. Kunstniku eesmärk on panna vaataja tööga suhestuma ning aidata tal saada selle osaks, sest lõppkokkuvõttes pürgib kunst vaatajale emotsiooni pakkumise poole. Näitus on üleval 13. märtsini.

„Ma alustasin fotograafiaga maastikke ja loodust pildistades ning olen mingil põhjusel taas selleni jõudnud. Loodusel on sarnaselt inimesele tujud, mis meidki mõjutavad. Paljud on kindlasti kogenud, et pikaajaline pimedus ja hämarus võivad tuju alla viia. Üritasin neid looduse tujusid jäädvustada ja kujutada nii, et need ka vaatajat midagi tundma paneks,” kommenteerib Anete näitust ise.

Anete portfooliot võib näha lingilt

https://anetemportfolio.tumblr.com

ERM-i disko

Maarja Kask
10.b

Esimese veebruari õhtul kogunesid Tartu koolinoored Eesti Rahva Muuseumisse, kus pandi punkt EV100 pidustustele. Sada minutit keerutati jalga viimase saja aasta Eesti tantsuhittide järgi. Muusika eest hoolitses Estraadiraadio koos mitmete Eesti artistidega, eesotsas Tanja Mihhailova-Saare, Ott Leplandi ning Kadri Voorandiga. Pool tundi enne südaööd hakati Tartu rahu järgselt Eesti Vabariigi iseseisvust tunnustanud riikide lippe kandes Raekoja platsi poole kõndima. Rongkäigus oli meeleolu vihmasajust hoolimata ülev: üles võeti lauluviis ning tee ei tundunudki nii pikk. Raekoja platsil loeti ette Tartu rahulepingu 20 artiklit ning kell 00:45, siis, kui möödus 100 aastat Tartu rahu möödumisest, toimus valgus-*show*. Meie koolist osales Härmatise gümnaasiumirühm ning 10.a klass koos õpetajate Anita Kreeni ja Urma Linnusega.

Sass Henno loeng

17. jaanuar oli Härmas ebatavaline päev nii õpetajatele kui õpilastele. Kirjanik Sass Henno rääkis gümnaasiumile asjadest, millest täiskasvanud rääkida ei julge. Loeng keskendus peamiselt suhte - ja seksuaalvägivallale, kuid andis ka põhjaliku ülevaate Henno lapsepõlvest ning kujunemisteekonnast. Tema pea kolmetunnine loeng sai terava sõnakasutuse ja keeruliste teemade tõttu nii kiitust kui laitust. Tavapärasest erinev oli see päev igatahes ning juba vahelduse mõttes oli kuulamine igati vahva.

Noored on meie tulevik! Aga miks mitte olevik?

Raili Randmäe
10.b

Kas oled kunagi vaadanud oma kodukohas ringi ja mõelnud, et nii mõnigi asi võiks olla ilusam, põnevam või ükskõik mismoodi parem? Kindlasti oled! Aga kas teadsid, et sul on võimalus olla osaks seltskonnast, kellel on võimu, et asjade muutmisele kaasa aidata? Kui selle küsimuse vastus oli eitav, siis ole valmis üllatuma!

Mis on noortevolikogu ja kuidas sinna saab?

Alates 2018. aastast on mitmel pool Eestit tegutsenud noortevolikogud. Noortevolikogu on vallas/linnas tegutsev nõuandva õigusega kogu (see tähendab, et me ei saa küll ise kohe asju muuta, aga me saame kõrgematele võimudele tungivaid soovitusi esitada), mille eesmärgiks on piirkonna noorte esindamine ning nende huvide eest seismine. Igal aastal korraldatakse valimised ja kui ka sina tunned, et su kodukohas on midagi, mis ühe noore inimese silma kriibib, siis hoia silmad lahti ja kandideeri!

Mida annab noortevolikogus olemine?

Mina olen kodukoha noortevolikogus löönud kaasa algusest peale - hetkel osalen juba II koosseisus. Nende kahe aastaga olen saanud olla abiks paljude ürituste korraldamisel (alustades osaluskohvikutest ning lõpetades laagri ja seiklusmängudega), õppida meeskonnatööd, koolitada end aladel projektikirjutamisest läbirääkimisoskuseni ja mis sugugi mitte vähem oluline - tutvuda paljude uute ja inspireerivate inimestega.

Kas noortevolikogus osalemine on keeruline? Äkki isegi igav?

Kui sulle meeldib tegutseda ja oled huvitatud sellest, mis saaks sinu kodukohas olla parem, siis ei, sa ei koge ületamatuid raskusi ega tunne kurnavat igavust - aasta aktiivses volikogus läheb mööda väga kiiresti, ent põnevalt ja harivalt. Muidugi nõuab liikmesus (mõnikord rohkem, mõnikord vähem) pühendumust - nii ajalist kui ka vaimset ja füüsilist. Kui sa ei suuda hingega asja juures olla ning ei taha oma vaba aega loovutada, võib volikogu muutuda rohkem tüütuks kohustuseks kui toredaks kogemuseks. Ajaline pühendumus tähendab peamiselt aktiivset koosolekutest ja üritustest ning nende korraldamisest osavõtmist. Kui aga tavaliselt tuleb koosolekule mõeldes silme ette pigem pilt mornide nägudega pintsaklipslastest, siis on enam kui kindel, et noortevolikogude koosolekud on ehe näide töö ja vile kooskõlast, sest kuigi arutleda tuleb ka tõsistel teemadel, on lõppude lõpuks koos ju hulk noori ja juhtub harva, et möödub 15 minutit naerupahvakuteta.

Volikogud on ju poliitikaga seotud. Kas noortevolikogud ka?

Vastus on „jah“ ja „ei“ samal ajal. Kuigi aitame noori õpetada poliitikas orienteeruma (mis on demokraatlikud valimised, kes on kandidaadid, kes on hääleõigusega ja -õiguseta inimesed jne), ei toeta ükski noortevolikogu ühtki poliitilist vaadet ega suunitlust. Jah, igal liikmel võib olla oma eelistus, aga ühtegi neist ei tohi esitleda kui volikogu ühtset arvamust, sest noortevolikogu näol on tegemist apoliitilise organiga.

Minu kodukandis pole noortevolikogu, aga palju on tarvis muuta! Mida teha?

Kuigi see võib kõlada natuke hirmsalt, haara härjal ise sarvist! Võta mõned sõbrad kampa ja minge kohaliku omavalitsuse jutule. Kui teil on ette näidata häid põhjuseid ja säravaid ideid, ei ole neil põhjust teile eitavat vastust anda. Neilegi on ju ainult kasulik, kui kodukoht noortesõbralikumaks muutub. Pealegi aitab aktiivsus sind nii praegu kui ka tulevikus, sest kogemuste-, tutvuste- ja julgusepagas kasvab väga kiiresti väga suureks.

Olemas on nii kohaliku tasandi osaluskogud ehk noortevolikogud kui maakondlikud noortekogud. Noortevolikogude kohta saab rohkem infot enl.ee ning noortevolikogud.wordpress.com.

Tartu linna noortevolikogu praegusesse, II koosseisu kuuluvad MHG-st Sandra Laur ning Liisi Haljasorg.

EESTI NOORTE— ÜHENDUSTE LIIT

Kui palju toitu me ikkagi raiskame?

Maria Grünberg
10.a

Iga päev võib söökla kandikurestidel näha taldrikuid, millel on toidujäägid. Loomulikult juhtub kõigil mõnikord, et ei jõua kõike ära süüa või hakkab maitse vastu, aga keskkonnale see ju ometi hea olla ei saa. Tabula Rasa uuris järele, palju ikkagi päevas toitu raisku läheb ja kuhu ülejäägid viiakse.

Päevas visatakse keskmiselt ära 45 liitrit toitu, olenevalt toidust ja sööjate arvust. Kõige rohkem visatakse ära kalatoite, kõige vähem aga makaroniroogasid ja hakkliha. Kuna toitu valmistatakse vastavalt sööjate arvule, arvestades juurde ka õpetajaid, jääb alati veidi alles. Iga päev leidub keegi, kes ei tule sööma või puudub ja pole ennast puudujaks pannud. Ka selle arvelt jääb toitu üle.

Ülejäänud toit läheb Härma koolis osaliselt prügisse, osaliselt loomadele. Ka Sina, lehelugeja, saad ennetada toidu äraviskamist, tõstes endale vaid nii palju, kui jõuad kindlalt ära süüa (kui kõht siiski tühjaks jääb, saab ju juurde võtta!). Samuti aitab aegsasti etteteatamine puudumisest, sest toitu valmistatakse vastavalt sööjate arvule, mida vaadatakse ARNO keskkonnast. Sööjate arvust vähem ei valmistata toitu kunagi. Alati, kui paned kandikurestile järelejäänud toiduga taldriku, mõtle, et aitad kaasa 45 liitri toidu äraviskamisele!

Olgem mõnusad ja hoidkem loodust!

Suur tänu Dussmanni juhatusele, kes aitas artikli valmimisele kaasa.

SIIN VÕIKS OLLA SINU PILT!

Oled oodatud Tabula Rasa avatud koosolekule!
Avatud koosolekule võivad tulla kõik, kes soovivad toimetusega liituda või kel on lihtsalt huvi selle vastu, kuidas üks leht valmib.

Täpsema info leiad meie Facebooki ja Instagrami kontolt!

MYP läbi katsejänese silmade

Gerli Raag
9.a

Hei, minu nimi on Gerli ja ma õpin hetkel 9. klassis. Mina olin üks nendest „katsejänestest", kellele öeldi ühel kaunil päeval, et nüüd hakkate te õppima seitsmepallisüsteemi järgi, kus maksimumhindeks on kaheksa. Nii algas minu tee MYP-i (Middle Years Programme) õppurina põhikoolis.

Eks kontrast minu eelmise viiepallilise hindamissüsteemiga oli parajalt suur. Ei õpetajad ega õpilased ei saanud algul päris hästi aru, mille eest hindeid panema peab ja kuidas täpselt hindamine käima peaks. Käisime mitmel juhtkonna korraldatud loengul, kus seda meile üritati selgitada, samasuguse kuuri tegid läbi ka meie vanemad.

Meil, õpilastel, oli algul väga palju erinevaid arvamusi, mis ühtaegu kiitsid ning kirusid uut õppesüsteemi. Õnneks oli meile juba algklassides tutvustatud PYP-i (*Primary Years Programme*) ideoloogiat ja selle põhimõtteid, mis kattuvad MYP-i omadega. Meid oli juba esimesest klassist saati õpetatud ennast ja oma tööd analüüsima, grupis töötama ja erinevates loomingulistes tegevustes osalema. Me teadsime programmi filosoofiat ja meie jaoks polnud see midagi uut. Kuid kui muutus hindamissüsteem, oli meil järsku tunne, nagu oleksime hüpanud, pea ees, tundmatusse vette.

Kohati oli veider ka see, et isegi osad õpetajad ei saanud päris täpselt aru, mida meiega nüüd peale hakata ja mille eest meile hindeid panna. Tunnikontrollide eest ei tohtinud hindeid panna, tunnitöö eest hindeid ei saanud, kontrolltööd olid ühtäkki palju suurema kaaluga ja nende järelevastamise võimalus puudus (v.a juhul kui olid puudunud, kuid ka see olenes õpetajast). Teadsime vaid, et MYP-ist tagasiteed ei ole ja peame üheskoos sellega toime tulema õppima, mis osadele oli kergem ja teistele raskem.

Nüüd, kui olen jõudnud üheksandasse klassi, lõpuklassi, klassi, pärast mida ootab ees tulevik, millega seonduvatele küsimustele oskavad vaid vähesed mu lennukaaslased vastata, olen oma põhi- kooli

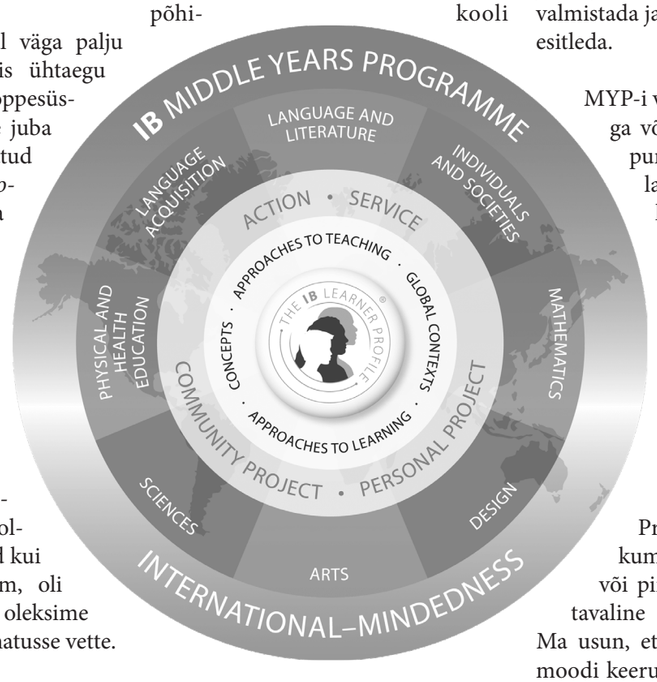

hindamissüsteemiga tegelikult päris rahul. Tänu MYP-ile sain ma arendada endas palju rohkemaid oskusi, kui ainult kontrolltööks eelneval õhtul tuupimine. Meie hindeliste tööde hulka kuulusid igasugused esitlused, kõnede kirjutamine, grupitööd, uurimistööd, katsed ja ka teiste õpilaste õpetamine. Kokkuvõtvalt saab öelda, et hindamine muutus palju mitmekesisemaks ja tekkis juurde võimalusi, mille eest õpilast hinnata. Mina näiteks ei ole kunagi olnud kõige parem tundides kontrolltööde kirjutamises, kuna mulle ei meeldi närv, mis minus tekib. Sellepärast sobis mulle hästi, kui hakkasime palju rohkem hindeid saama erinevate loovate ülesannete ja projektide eest, mida sai kodus ette valmistada ja siis klassile või õpetajale esitleda.

MYP-i võlu on see, et oled teistega võrdsem, olgu sa siis tuupur, loomeinimene, sportlane või niisama vooluga kaasa mineja. Programmi valuks oli ehk see, et mida aeg edasi, seda rohkem tahtsid õpetajad erinevate asjade eest hindeid panna ja tekkis olukordi, kus töid oli nii palju, et kõik ei mahtunud kontrolltööde tabelissegi.

Praegu ei oska ma öelda, kumb süsteem on pingelisem või pingevabam, kas MYP või tavaline Eesti hindamissüsteem. Ma usun, et üheksas klass on omamoodi keeruline igale Eesti kooliõpilasele ja meil kõigil on oma tõusud ning mõõnad, milles kipume koolistressi süüdistama. Oskan öelda vaid seda, et kool on kool ja õppimine või siis mitte õppimine oleneb lõpuks siiski igast õpilasest endast.

Foto: https://ise.edu.ee/academics/ib-programmes/middle-school/

Milline suund valida?

Kätte on jõudmas aeg, kui kümnendikel tuleb langetada valik loodus-, sotsiaal- ja humanitaarsuuna vahel või valida hoopis IB. Et otsustamisprotsessi kergendada, palus Tabula Rasa kommentaari kõikide suundade abiturientidelt.

HUMANITAARSUUND

Humanitaarsuunas õpitakse inimeseks olemist. Oskused nagu eneseväljendus, kõne, analüüsimine, loovkirjutamine ja maailma mõtestamine on vajalikud igal elualal ka väljaspool humanitaariat. Aga see pole veel kõik! Ka teadmised kirjandusest, maailmausunditest, kultuuriantropoloogiast ja filosoofiast võiksid olemas olla igal mõtleval inimesel. Humanitaarsuund on koht, kus kohtuvad väga erinevad inimesed ja isegi kui sa kõigiga neist sõbraks ei saa (mõne uue sõbra leiad kindlasti!), siis saad neid analüüsides oma maailmapilti laiendada ning õppida erinevate inimestega koostööd tegema. Aga kõige parem osa humanitaarsuuna juures on draamakursused. Kellele meist ei meeldiks sokkides mööda aulat joosta, kui teised samal ajal ettevõtluse alustõdesid või keemia valemeid pähe tuubivad? Ja kogu suunaklassiga klaveri alla mahtumine on seda põnevam, mida rohkem teid on!

Heldi Marleen Lang 12.b
Loona Paula Peetso 12.a

SOTSIAALSUUND

Esimesed asjad, mis sotsiaalsuunale mõeldes pähe tulevad, on põnevad arutelud ja suunaained. Need annavad sotsiaalsuuna lõpetanule avarama silmaringi, hea ülevaate ühiskonnas toimuvast ja ka mitmeid oskuseid ning teadmisi, mida igapäevaelus rakendada. Suunaainetest on üks minu lemmikuid filosoofia, kus õpitakse ära tundma argumenteerimisvigu, otsima lausete tõeväärtust ja tõelist sisu ning mis peamine - olema ka ise parema eneseväljendusega. Lisaks on eredalt meelde jäänud ka ülihuvitav väljasõit Ida-Virumaale ning inimese ja õiguse tunni raames kohtuistungitel käimine. Lõppkokkuvõttes on iga suunaaine andnud panuse minu teadmistepagasi suurendamisse ja aidanud paremini mõista ühiskonnas toimuvate protsesside sisu. Sestap soovitaksin sotsiaalsuunda neile, kes huvituvad ühiskonnateemadest ja soovivad nendega lähemalt tutvuda ning ka neile, kes eriti oma valikut teha ei oska või kes soovivad leida valikute seast kuldset keskteed - *you can't go wrong with sotsiaalsuund*.

Mary-Liis Mustonen 12.b

IB DP

IB DP on rahvusvaheline programm, millega saavad õpilased omandada kõrgtasemel keskharidust. IB erineb tavalisest keskharidusest selle poolest, et lisaks kolmele kohustuslikule põhiainele (TOK, EE, CAS) peab õpilane valima veel vaid kuus eri gruppidest ainet, seega on tegemist pigem kindlate ainete süvaõppega.
IB sobib väga hästi nendele, kes teavad kindlalt, kus või mida nad õppida tahavad, sest vastavalt sellele saab valida sobivad ained. Kuna tegu on rahvusvaheliselt tunnustatud programmiga, on IB kõige lihtsam moodus välismaale õppima kandideerida. IB-tulemusi arvestavad siiski ka Eesti ülikoolid.
IB-s hakkama saamiseks läheb tarvis väga palju motivatsiooni, kuna IB on tavaõppest põhjalikum ning teaduslikum, näiteks väga oluline osa ajaloo õppekavast on enne allikate kasutamist nende hindamine. Niisama passida ei saa, töömaht on suur. Minule meeldib IB juures väga just see, et kogu rõhk läheb eksamiteks valmistumiseks, jooksvate tööde hinded ei tähenda midagi ning on õpilasele lihtsalt tagasisideks. Perioodihinde asemel on *effort grade*, mille õpetaja paneb õpilase tunnis kaasa tegemise, pingutamise ja arengu põhjal. Minu arust on selline süsteem hea, sest see vähendab hinde nimel konkreetseteks töödeks tuupimist ning suunab õpilast materjali päriselt omandama. Samuti on töö hindamiseks on 4 erinevat kriteeriumi (näiteks kirjanduse töödes on need kriteeriumid teose mõistmine ja interpretatsioon, kirjaniku valikute mõistmine, struktuur ja arendus ning keelekasutus)
Enda kogemuse põhjal ütleks kindlasti, et ei soovita IB-d õpilastele, kellel on kooli kõrval mingi aeganõudev hobi, nagu mul on seda näiteks sport, sest päris palju tööd on vaja ka iseseisvalt kodus ära teha ning õppetööd ja hobisid on keeruline tasakaalustada, ilma et vaimne tervis ja sotsiaalne elu kannataks. Tähele tuleks panna ka seda, et kui koolis ruumi pole, peavad just IB-klassid kõndima Saksa Kultuuri Instituudi, Lastekunstikooli ja koolimaja vahet.

Anete Maremäe 12DP

LOODUSSUUND

MHG loodussuund on hea valik neile õpilastele, kes tulevikus sooviksid õppida meditsiini või süvendatult mõnda loodusainet. Samas on loodussuunas huvitav õppida, kui sind huvitavad üldiselt loodusained või sooviksid neid lihtsalt riiklikust programmist põhjalikumalt õppida. Suunaainetest keskendutakse kõige rohkem keemiale, füüsikale ja bioloogiale, mis loovad hea ettevalmistuse ülikooli astumiseks. Lisaks saab tegeleda katsete läbiviimise ning protokollide vormistamisega keemia ja füüsika praktikumis ning käia välipraktikumidel geograafias ja bioloogias. Silmaring laieneb astronoomiatundides ja sagedastel väljasõitudel. Loodussuuna eripäraks on kõikide ainete põhjalikkus ning võrreldes tavalise programmiga on igas aines võimalik teemasse minna nii süvitsi, et tekib juba ülikoolis olemise tunne.

Cynthia Noormets 12.a

Milline näeb välja Tabula Rasa?

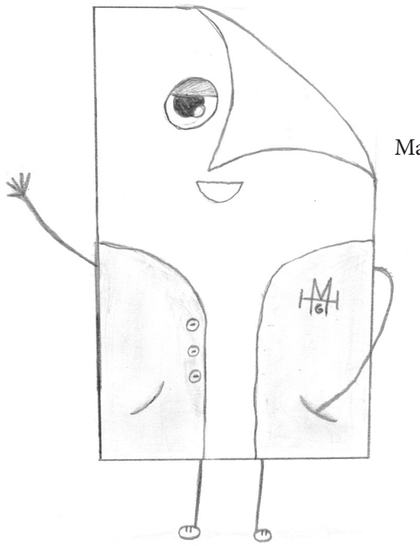

Marian, 4.b

Viimases numbris palusime 1.-6. klassi õpilastel ette kujutada, milline võiks nende arust välja näha Tabula Rasa. Kaanele mineva töö valimiseks läks toimetusel päris palju aega, sest toredaid joonistusi oli lihtsalt nii palju. Lõpuks võitis hääletuse 5.b klassis õppiva Tommi Arula illustratsioon. Suur aitäh kõigile osalejatele!

Kristiina Sellis, 4.b

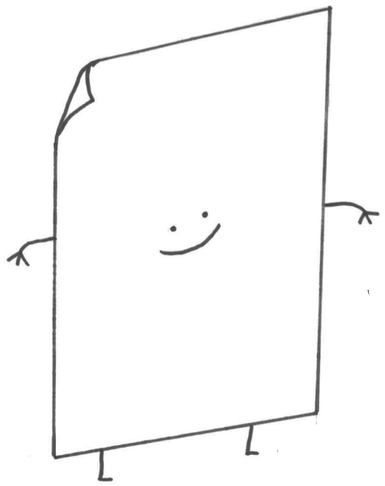

Tommi Arula, 5.b

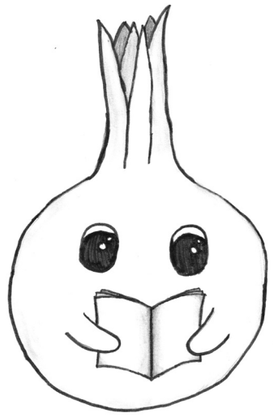

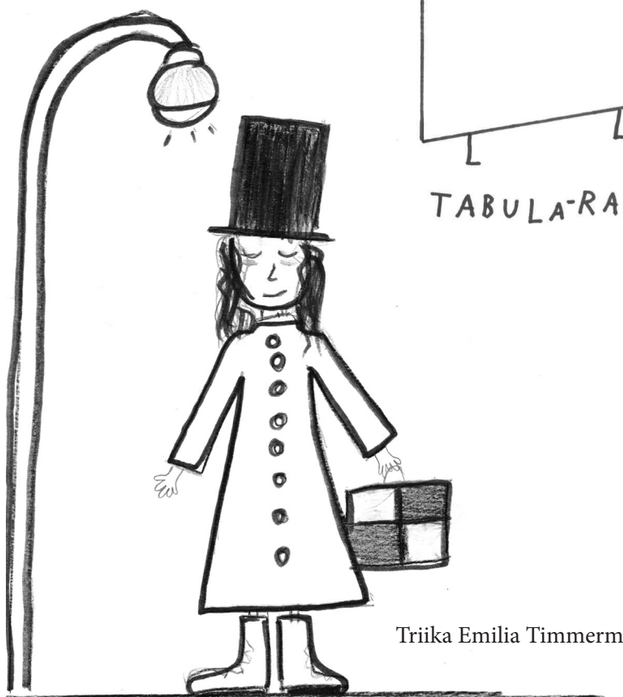

Triika Emilia Timmermann, 4.b

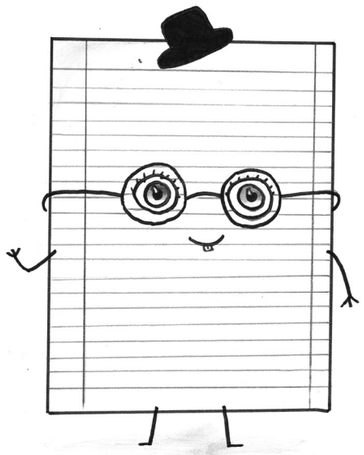

Laura, 4.b

Karl-Oskar Männi, 4.b

Hendrik Mapritson, 4.b

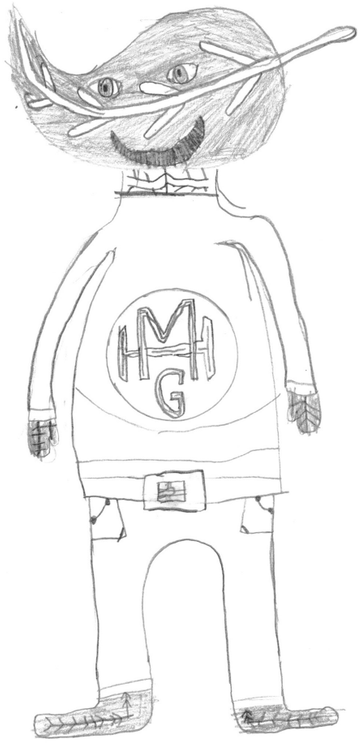

Luise Kauts, 4.b

Leo Fišel, 4.b

Otto Pärtel Palm, 4.b

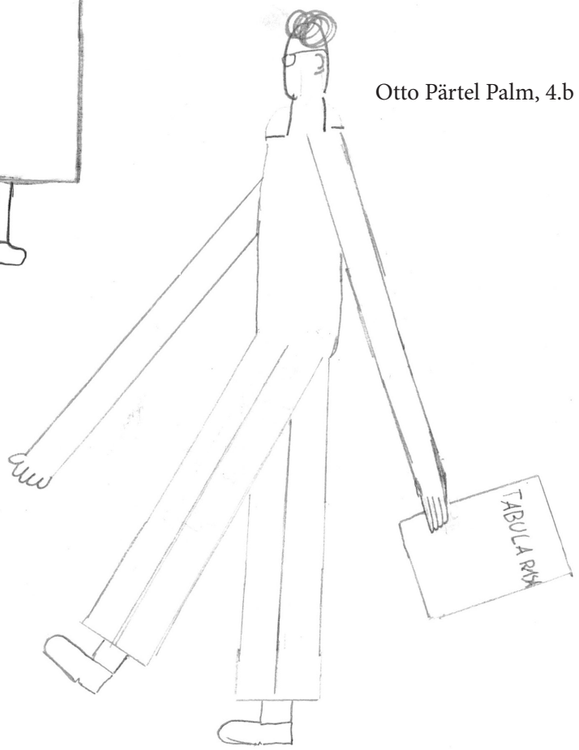

Mida Sina kolmeaastaselt korda saatsid? Silvia näiteks kirjutas esimese raamatu

Liisa Oks
10.a

„Iga laps on kunstnik, aga raske on kunstnikuks jääda täiskasvanuks saades.“ Pablo Picasso oleks nõnda võinud öelda sama hästi ka kirjutamise kohta. Lapsepõlves paberile pandud fantaasiarikkad lood jäävad pahatihti sahtlisse ning ununevad viimaks sootuks. Seda muret pole aga 3.a õpilasel Silvia Kronbergil, kes on Eesti ilmselt noorima kirjanikuna välja andnud juba kaks raamatut.

Kuidas tekkis Sul mõte raamat kirjutada?
Juba siis, kui ma väike olin, oli meil kodus väga palju raamatuid ja mulle loeti neid kogu aeg ette. Nii tekkis mul raamatute vastu huvi. Kolmeaastaselt hakkasin kirjutama väikeseid jutukesi, piltideks panin kleepsud, köitsin kolm lehte klammerdajaga kokku ja andsin vanaemale lugeda. Üks lugu oli näiteks „Kord läksid ükssarvikud üksteisele külla”.

Aga millest Su esimene päris raamat rääkis?
See rääkis sellest, kuidas talus elavatel kaksikutel Annal ja Miinal läheb, kuidas nad sünnipäeva peavad ja end pesevad (ülimalt lärmakalt üksteist veepüstolitega pritsides ja murul püherdades, mis tegi nad muidugi veel mustemaks, aga see ei tähenda midagi, sest peaasi, et neil lõbus oleks).

„Mul on juba valmis kirjutatud viis käsikirja.“

Kas mõni neist tegelastest, kohtadest või sündmustest on seotud ka päriseluga? On Sul mõni nende moodi sõber või on Sinuga midagi sellist juhtunud nagu ka Anna ja Miinaga?
Ei ole, aga ma tahaksin elada sellises kohas ja selliste loomadega nagu nemad.

Kuidas teise raamatu kirjutamine esimese omast erines?
Minu meelest oli see palju põnevam. Neile tulid külla täditütred Lätist, kes hakkasid talus trenni tegema. Siis kutsus kaksikute väikevend endale külla sõbra, kes kukkus kraavi ja murdis luu. Vahepeal õnnestus Kaarlil endal ka jõkke kukkuda, kust ta õnneks kohe välja sai. Viimases peatükis tahtis ta ka ära põgeneda.

Noor kirjanik Silvia Kronberg.

SILVIA SULEST ON ILMUNUD:

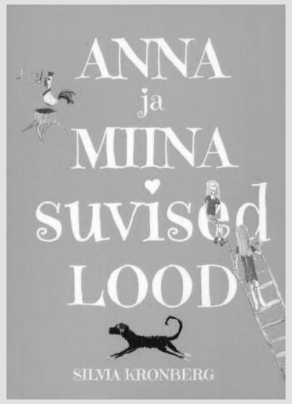

„Anna ja Miina suvised lood“
2018

„Anna ja Miina sügiselood“
2019

Mis on kirjutamise juures kõige toredam asi?
Vahepeal tunnen, et olen ise peategelane või üks tegelastest. Kui ma kirjutan, et lähen ujuma, tahan vägisi vahepeal ujumisliigutusi teha.

Kas vahepeal oli raske ka? Mis Sa siis tegid, kui kirjutamise tuju ära kadus või mõtteid ei tulnud?
Kui mõtteid ei tule, lähen raamatukokku ja vaatan, millest kõige rohkem kirjutatakse, või siis lihtsalt mõtlen natuke. Ükskord olin onutütardega vanaema juures ja nad tahtsid teha sama kastet, mis eelmine päevgi toiduks oli. Mina ütlesin, et teeme täna teist kastet, aga nemad hakkasid siis omasoodu tegema täitsa maitsestamata hapukoore-majoneesi-petersellisegu. Selle panin ka raamatusse.

On Sul plaanis mõni lugu veel kirjutada?
Jah. Mul on juba valmis kirjutatud viis käsikirja.

Kas Sa kirjutad paberil või arvutis?
Arvutis!

Aga mis sa arvad, kuidas on parem?
Mõlemad on head. Näiteks kui sul pole oma arvutit või kui sa pole arvutiga väga palju kokku puutunud, on mõistlik paberil kirjutada. Aga kui sul on nii ebaselge käekiri, et pärast ise kah aru ei saa, mida sa kirjutasid ja arusaamiseks tuleb mingi hieroglüüfiteadlane kutsuda, siis on arvutis ikka parem kirjutada.

Mis Sulle veel teha meeldib, kui Sa parasjagu ei kirjuta?
Ma käin muusikakoolis viiulit õppimas ja puutööringis. Viimati tegin umbes nii kõrge (näitab kätega) kolmekorruselise mängumaja ja mööbli ka sisse.

Anna mõni hea nõuanne teistele, kes tahaksid ka oma lugusid kirjutada ja võib-olla isegi avaldada, aga ei julge või arvavad, et ei oska.
Ühelgi raamatul ei peaks minu arust olema pikka ja venivat algust, sest siis see muudkui kerib ja kerib ja tundub, et ei lähegi põnevaks. Kui on juba sada lehekülge loetud ja kõik on nii igav, siis paned raamatu lihtsalt kõrvale, mis sest, et võib-olla hakkab just siis huvitavaks minema.
Enamasti ei saa kirjutama hakata selline inimene, kes kirjandusega tuttav pole ja ei tea eesti klassikuid nagu näiteks Piret Raud, Andrus Kivirähk, Eno Raud, Aino Pervik, Ilmar Tomusk ja nii edasi. Kui sa pole vähemalt üht nende teostest lugenud, siis polegi eriti mõtet kirjutama hakata.

TABULA RASA SOOVITAB

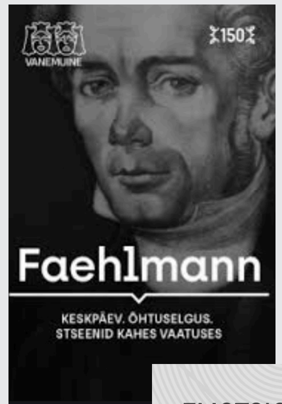

„Faehlmann”
Lavastaja Margus Kasterpalu
Teater Vanemuine

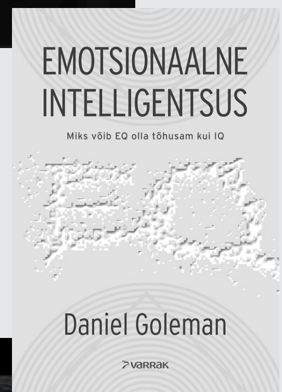

„Emotsionaalne intelligentsus”
Daniel Goleman
Varrak

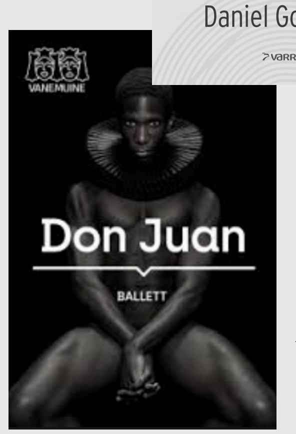

„Don Juan”
Lavastaja Giorgio Madia
Teater Vanemuine

Eesti konsuli Pihkvas mälestused kooliajast

Maria Grünberg
10.a

Vabariigi aastapäeva ja Tartu rahulepingu 100. aastapäeva puhul tegi Tabula Rasa intervjuu Eesti Vabariigi konsuli Triin Partsiga Pihkvas, kes on ühtlasi põline ja uhke härmakas.

Mllises lennus ja klassis õppisid, kas käisid Härmas terve kooliaja või vaid osa sellest ning kes oli Sinu klassijuhataja?
Astusin M. Härma nimelisse Tartu II Keskkooli (tolleaegse nimega) 1973. aastal ja lõpetasin 1984. aastal. Tol ajal polnud klassidel nimesid. Õppisin terve kooliaja ühes koolis ja ühes klassis ning klassijuhatajaks oli alg-klassides õpetaja Nõmm, keskkoolis õpetaja Tubli. Leian, et ideaalis võikski nii olla, et lapsed õpivad algusest lõpuni ühes koolis. Mulle see igatahes sobis - vähem stressi. Muide, ma olen võimeline siiamaani veatult ette lugema klassikaaslaste nimekirja tähestikulises järjekorras – see kulus üheteistkümne aastaga ikka pähe küll.

Miks langes tookord valik just Härma kooli kasuks?
Esiteks seepärast, et mu vanem õde juba õppis selles koolis ja nii oli vanematel lihtsam. Ju ma sain seetõttu ka kergemini kooli sisse, kuna sisseastumiskatsed olid juba siis. Kindlasti arvestasid vanemad juba toona, et tegu on ühe hea kooliga. Kui mind oleks pandud piirkonnakooli, olnuks see Tartu 10. Keskkool, kuna elasime Filosoofi tänaval.

Eesti konsul Pihkvas Triin Parts.

Mis sulle (Härma) kooli juures meeldis? Milline õppeaine paelus kõige rohkem?
Tagantjärgi on lihtne öelda - meeldisid targad lapsed ja head õpetajad. Kooliajal me niiviisi kindlasti ei mõelnud. Teadmine, et haridus, mis me koolist saime, oli paljude teiste Tartu koolidega võrreldes peajagu parem, jõudis meieni tasahilju. Näiteks nii, kui meie juurest teise Tartu kooli läinud õpilane oli seal korraga klassi priimus (kuigi meil oli ta ääri-veeri hakkama saanud) või mujalt meile üle tulnud „viieline" õpilane oli meil korraga keskmiste hulgas… Õppeainetest meeldisid enim kirjandus, ajalugu, joonistamine, joonestamine ja käsitöö.

Millised olid tol ajal tüüpilised MHG õpilased?
Ütleksin, et hoolimata sellest, et paljud klassikaaslased pärinesid õpetajate-õppejõudude, arstide, inseneride ja teadlaste peredest, olid lapsed sellised armsalt maalähedased – koolis käidi jala või bussiga. Autodega kooli toomise kommet väga ei harrastatud (paljudel neid autosidki oli). Taskuraha tuli enamasti ikka endal teenida kas taarat poodi viies (seda kogunes kodudes pidevalt, kuna kogu taara oli taaskasutatav) või suvel põllul rügades. Kuna koolis tuli käia koolivormiga, siis nägime parajalt ühtemoodi välja. Samas oli ka üksikuid, kellel olid juba „kuluvad" teksapüksid. Oli koolikiusamist, aga tahan loota, et see ei muutunud kunagi nii vastikuks, et selle pärast tulnuks kooli vahetada. Telefonid (igaks juhuks ütlen, et mobiiltelefoni polnud siis vist veel leiutatudki) olid toona kodudes vaid mõnedel lastel. Meil kodus polnud. Õppimine oli moes, klassiõhtud olid veel moes, klassiekskursioonid viisid meid maksimaalselt Moskvasse või Riiga, rohkem ikka Paganamaale või Lahemaale… Kooli koristasid lapsed ise - iga päev oli neljalapseline „meeskond" tundidest vabastatud ja pidi lappide ja harjadega pikki koridore ja treppe nühkima.

Jagage mõnda põnevat/naljakat/huvitavat mälestust kooliajast!
Noh, klassi ajas itsitama küll, kui 11. klassis häbematul kombel eesti keele tundi hilinenud klassivend oli selleks, et mitte pahandada saada, õpetajale ostnud pundikese kevadlilli, mille ta viisakalt vabandades üle andis. Loomulikult ei saanud õpetaja teda seepeale karistada.

Kelleks saamisest Sa kooliajal unistasid ja miks?
Kõik unistused polegi meeles, aga meenub, et tahtsin olla looduskaitsjametsavaht ning soovisin inimesi aidata (seega vist olla jurist-advokaat). Selline õigluse jaluleseadja võisin ma juba lapsena olla (mõnikord, kui julgesin).

Kuidas langes otsus hakata Eesti Vabariigi konsuliks? Kuidas üldse saadakse konsuliks?
Muide, ka konsul laias laastus aitab hommikust õhtuni inimesi, aga ma pole lapsest saati konsuli ameti poole rühkinud. Kooliajal polnudki sellist ametit meie jaoks olemas, sest ENSV-s polnud sisuliselt välisministeeriumi ega välisteenistust. Aga selleks, et konsuliks saada, peab esmalt saama tööle välisministeeriumisse. Välisministeerium on selline tore asutus, kus ei ole võimalik „sünnist surmani" ühte tööd teha. Kui ise ei taha „roteeruda", siis sind lihtsalt iga paari aasta tagant „roteeritakse" ja enamasti ikka sellisele uuele tööle, millest sul varem suurt aimugi polnud.
Nii sattusin mina 2011. aastal kandideerima Pihkvasse konsuliks ja olen tänaseks seda tööd teinud juba alates 2012. aastast. Mis tähendab, et varsti tuleb mul taas uus amet valida…

Milles üldse seisneb konsulitöö? Kas mõni Härma koolist saadud teadmine või oskus on Sul aidanud selles ametis parem olla?
Konsul töötab välisriigis ja peamiselt abistab neid EV kodanikke, kellel on mõni mure või kes on hädas. Pihkvas töötades on mu tööülesanded valdavalt viisade väljastamine Pihkva oblasti elanikele, et nad saaksid Eestit külastada, ja Eesti kodanikele reisidokumentide väljastamine. Selle kõrval tutvustame ka Eestit ja Eesti kultuuri (õigemini aitame kultuuriinimestel seda teha). Härma kool andis mulle päris hea baasi, et saada hakkama paljudes tänapäeva ametites. Kõige tähtsamaks pean kindlasti saadud keelteoskust (vene ja inglise keel).

Mis on Sinu arvates tolle ajaga võrreldes Härmas kõige rohkem muutunud?
Sellele küsimusele on mul võimatu vastata, kuna ma ei ole kursis tänase kooliga. Aga usun, et kooli olmetingimused on kindlasti suuresti muutunud. Ei usu, et üheski Eesti koolis on enam selliseid duširuume, WC-sid ja riidehoide nagu toona. Need olid nii jubedad, et esinevad siiamaani minu kooliteemalistes õudusunenägudes.

Kas ka toona oli vastasseis härmakate ja treffneristide vahel?
Võibolla oligi, aga mina sellest miskit ei teadnud.

Kolm härmakat: Setomaa ülemsootska Piret Torm-Kriis, Eesti konsul Pihkvas Triin Parts ning noorsootska Maria Grünberg.

Kuidas efektiivselt õppida?

Ütlen omast kogemusest, et minu strateegia on osaliselt loomulik intelligents (mul lihtsalt pole vaja väga palju õppida) ja osaliselt see, et faktide asemel jätan meelde seoseid ning jutustan materjali endale ümber ehk õpetan iseendale.

Minu arvates on väga asjalik soovitus õppida keskkonnas, kus sa tegelikult õpiksid ka. Kelle jaoks tähendab see koos sõpradega, kelle jaoks üksi, kelle jaoks õppimist nii, et telefon on teises toas, kelle jaoks veel mingit teist varianti.

Hendrik Vija, 12DP

Raamatukogus õppimine on ka nipp, sest enamik inimesi ei taha kaua seal olla ja seega teeb asjad kiiresti ära.

Jana Sirli Suur, 10.c

Meie klass just istub tunde raamatukogus ja õpib koos. Eks ongi nii, et kõigil oma meetodid.

Maarja Kask, 10.b

Selliseid nippe on jah enamus kuulnud, aga kõik ei saa lihtsalt aru, et tavaline loe-ja-õpi meetod neil tegelikult ei tööta.

Põhimõtteliselt võib asi selles ka olla, et mõni ei ole endale sobivat õppimisstiili leidnud.

Maare Karmen Oras, 10.a

Õppimise strateegiaid ongi vist üsna vähe, aga inimesed tahavad nõuandeid lugeda, sest loodavad, et kuulevad midagi uut ja revolutsioonilist. Tasub proovida leida endale sobiv õppimisstiil, ka äpid on abiks ning teevad materjali omandamise lõbusamaks.

Liisa Oks, 10.a

TR SOOVITAB

duolingo

DUOLINGO: Keelt selgeks ei saa, sõnavara küll. Lihtne ja lõbus.

TR SOOVITAB

QUIZLET: Vast kõigile teada-tuntud abimees sõnavara õppimiseks.

TR SOOVITAB

MEMRiSE

MEMRISE: Efektiivne keeleõppeäpp.

TR SOOVITAB

BRILLIANT: Avardab mõtlemist, pakub põnevaid teadmisi teadusest.

TR SOOVITAB

ANKIDROID: Efektiivne rakendus sõnavara meeldejätmiseks.

MIS ON SINU JAOKS HÄRMA VAIM?

TEISTE ÕPETAMINE

Härma vaim on raamatukogus kellegi aitamine, kui ta matemaatikat vms ei mõista.

ÕPILASED ISE

Härma vaim on minu jaoks ennekõike ühtekuuluvustunne, mis ulatub väljapoole kooli seintest. See on see, mis ühendab härmakaid üle põlvkondade. Ma mäletan, et algklassides jooksime ringi mööda koolimaja neid osasid, kuhu me muidu ei sattunud, et Härma vaimu näha, aga aja jooksul sai järjest selgemaks, et me ise olemegi Härma vaim.

JAGATUD KOGEMUSED

Härma vaim on õpetajate veidruste, klassiööde, rahvatantsu, koorilaulu, Hamleti monoloogi päheõppimise, alati liiga pikkade söögiklajärjekordade, porise pesapalliplatsi ja veel palju muu kogemine koos oma koolikaaslastega.

ÜHINE PINGUTUS

Härma vaim on see, kui enne esinemist on Kadri Leppoja hullumas ja seis on üsna mannetu, sest mõndadel häälerühmadel pole partii selge ja puudujaid on rohkem kui küll, aga esinemiseks võtavad end kõik alati kokku ja pärast saab veel kiitagi.

Härma vaimu on tundnud vist igaüks, ent selle sõnadessepanemine osutub üllatavalt keeruliseks. Põhjus on lihtne: Härma vaim tähendab igaühele lihtsalt midagi erinevat. Selleks, et asjast paremini sotti saada, tegime küsitluse.

HÄRMA VAIM ON:

* see, kes elab 4. korrusel ja kolistab uste ning akendega;
* kooli esindamine olümpiaadidel;
* helid majas;
* see maja ise;
* grupiga vahetunnis R-kioskis käimine, isegi kui ainult üks inimene midagi osta soovis.
* Treffneri-vastasus, kuigi ma ei ole seda kunagi heaks asjaks pidanud;
* kogemata terve klassiga koos mõne kontrolltöö halvasti sooritamine.

Miks kõigub puhvetis saiakeste hind?

Aga tõesti, miks?

Õpilaste seas on rohkelt kära tekitanud tõsiasi, mis on tee leidnud ka Tabula Rasasse: puhveti saiakeste hind ON ebastabiilne. Ühel päeval küsitakse isuäratavate saiatoodete eest 30 senti, teisel aga lausa euro. Tabula Rasa käis hindu lähemalt jälgimas ning jõudis üllatavale järeldusele. Nimelt elab ühes kindlas koolikapis (number salastatud, aga toimetusele teada) suur paks rott, kes määrab igal öösel tähtede seisu järgi hommikuse saiakeste hinna. „Tegemist on väga intelligentse loomakesega," kinnitab üks MHG bioloogiaõpetaja, olles hämmingus roti oskusest kaarte käppade vahele võtta ja tähtkujusid määrata. Uurimise käigus tuli välja, et rott hoiab oma kaarte sealsamas sööklas, veetorude taga, põhjendusel, et seal on maagilise energia tase kõrgem. Roti ennustuste kohaselt on tavaliselt saiakeste hind kõrgem noorkuu ajal.

Maria Grünberg 10.a

Tublid õpilasesinduse liikmed avatud uste päevale tulnud üheksandikele muffineid küpsetamas.

KAS MÄRKASID, ET...

... Tabula Rasa võib nüüdsest leida ka Instagramist @tabularasamhg?

... Soundcloudist saab kuulata aastatetaguseid Härmakaja saateid?

... uus vaheaeg algab juba aprillis?

... Tabula Rasa toimetuse liikmed tutvustasid MHG avatud uste päeval tulevastele kümnendikele lehte?

1, 2, 3 - *podcast*!

Maarja Kask 10.b

Podcast´*id ehk eesti keeles taskuhäälingud koguvad järjest enam populaarsust. Lühidalt on* podcast *formaat, kus inimesed salvestavad n-ö raadiosaate ning riputavad selle Internetti üles. Taskuhäälingud on hea ajaviide nii pikkadel bussisõitudel kui lihtsalt süüa tehes. Täna tooksin välja kolm viimase aja lemmikut.*

TED TALKS DAILY

„Esialgu nimeta *podcast*"

Vanalinna Hariduskolleegiumi 12. klassis õppivad sõbrad Oskar ja Johannes, hüüdnimedega Krön ja Rems, otsustasid, et neil pole kooli tõttu piisavalt aega rääkida ning hakkasid iga nädal korra kokku saama ja oma vestlusi ka ülejäänud maailmaga jagama. Nende taskuhäälingust võib leida kõike, mida ühe noore täiskasvanu elu sisaldab: kooli, sporti, armumisi, pidusid, teatrit, ebaõnnestumisi, sõpru, filmielamusi, raamatuid, reisimist, tulevikuplaane… Saated on vabas vormis ja et poisid tunnevad end üksteise seltskonnas mugavalt, on nende mõttelennud vahel vägagi fantaasiarikkad. Viimane muudab jutu veidi raskesti jälgitavaks ning annab eeldust ootamatuteks naerupurseteks, mis võivad avalikes kohtades piinlikkust valmistada.

Foto: https://esialgunimetapodcast.libsyn.com

„Armastusest"

„Armastusest" räägib, nagu pealkirigi ütleb, armastusest. Saatejuhid Elina Naan ning Veiko Tubin arutlevad oma külalistega selle eri külgede ja tähenduste üle ning mõtestavad selle mõju inimese olemusele. Armastus ei ole aga kindlasti ainus, millest kuulda võib: erinäoliste külalistega, alustades Andrus Vaarikust ning lõpetades Evelin Ilvesega, vesteldakse nende kogemustest, elust ning maailmast üldiselt ning jõutakse ringiga selle kõige tähtsama - armastuse - juurde tagasi. Uus episood avaldatakse iga kahe nädala tagant, mis jätab küll aega iga saate üle järele mõelda, kuid on minu jaoks siiski veidi pikk ooteaeg.

Foto: https://www.armastusest.com

„TED Talks Daily"

„TED Talks Daily" on hea alternatiiv neile, kellele meeldivad TED *talk*'id, ent kel pole aega neid regulaarselt vaadata. Igal tööpäeval postitatakse uus loeng, mis ei ületa tavaliselt pikkuselt 20 minutit. Teemad on teadagi mitmekesised: juttu tehakse nii haridusest, teadusest, ärist, tehnoloogiast, religioonidest, kasvatusmeetoditest, edulugudest kui ka poliitikast.

Foto: https://www.ted.com/about/programs-initiatives/ted-talks/ted-talks-audio

Tabula Rasa piinab pedagooge

Maarja Kask
10.b

1. Mis on oos?
2. Millise tähe tõi eesti keelde Forselius?
3. Kunas murtakse talve selgroog?
4. Mis on kendama?
5. Mis on fotosünteesi lähteained ja saadused?
6. Kus asub Mandžuuria?
7. Mis on substantiiv?
8. Millisest keelest pärineb sõna "jogurt"?
9. Millise mõjuka eesti kirjaniku 100. sünniaastapäeva selle aasta veebruaris tähistatakse?
10. Kus toimuvad sellesuvised olümpiamängud?

Signe Kinnas — 3

1. Midagi bioloogiaga seotut
2. Õ
3. Taliharjapäeval
4. Ei oska pakkuda
5. Lähteaineks on valgus, saaduseks hapnik
6. Äkki kuskil Aafrikas
7. Midagi bioloogia või keemiaga seotut
8. Soome keelest
9. Jaan Kross
10. Hiinas, äkki Pekingis

Martin Pent — 4,5

1. Vallseljak teise sõnaga
2. Pakun, et mõne täpitähe.
3. Kolmekuningapäeval
4. Mingisugune massaaž või midagi sellist
5. Lähteained on süsihappegaas ja vesi, päikesevalgus ka sinna juurde, aga see pole lähteaine. Saadused on glükoos ja hapnik.
6. Põhja-Hiinas
7. Statiivi vastand; et vee all hoida midagi kindla koha peal
8. Vene keelest
9. Jaan Krossi
10. Tokyos

Vastused

1. Oos ehk vallseljak on kitsas ning järsunõlvaline positiivne pinnavorm.
2. Ä
3. Taliharjapäeval 14. jaanuaril
4. Jaapani päritolu mänguasi
5. Lähteained vesi ja süsinikdioksiid (tarvis on ka päikesekiirgust), produktid glükoos ja hapnik.
6. Kirde-Hiinat hõlmav piirkond Aasias
7. Nimisõna
8. Türgi keelest
9. Jaan Krossi
10. Tokyos

TOIMETUS TÄNAB:

Juhtkond, õp Reet Volmer, õp Maie Kuusk, õp Ivika Hiis

KONTAKT:

Facebook: Tabula Rasa
Instagram: @tabularasamhg
tabularasa.mhg@gmail.com